

Kuntastrategia 2025-2030

RANTASALMEN KUNTA

**RANTA
SALMI**

Kunnanvaltuusto 10.11.2025 § 111

rantasalmi.fi

Sisältö

Yleistä.....	3
Rantasalmen bränditarina.....	4
Rantasalmen arvot.....	4
Väestökehitys ja ikärakenne (ennuste).....	5
Strategiset päämäärät	6
Visio 2030.....	6
1. Monipuolinen elinkeinoelämä ja kokeileva kunta.....	6
2. Laadukkaat kasvun ja oppimisen palvelut	6
3. Energiaomavaraisuus ja toimiva infrastruktuuri	7
4. Aktiivinen ja osallistava kunta	7
5. Tasapainoinen kuntatalous	7
Toteutusperiaatteet	8
Kunnan omistajapolitiikka ja konserniohjaus	8
Henkilöstöpolitiikka	9
Seuranta ja arviointi	9
Strategian toimeenpano talousarvioprosessin kautta	9
Tavoitteiden mittaaminen	9
Strategiset päämäärät	10
Kärkihankkeet	12

Yleistä

Kuntastrategia on kunnan keskeinen ohjausväline, joka määrittää kunnan tulevaisuuden suuntalinjat sekä toiminnan ja talouden päämäärät. Se muodostaa perustan, jonka pohjalta kunta tekee strategiset valintansa ja priorisoi resurssiensa käytön.

Kuntastrategian laatiminen on lakisääteinen velvoite. Kuntalain 37 § edellyttää, että kunnanvaltuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista. Tämä toteutetaan hyväksymällä kuntastrategia, joka sitoo koko kunnan organisaatiota ja konsernia.

Kuntastrategia laaditaan osallistavassa prosessissa, jossa huomioidaan kunnan erityispiirteet, toimintaympäristö, väestörakenne sekä elinkeinoelämän ja yhdyskuntarakenteen kehitysnäkymät. Strategiassa määritellään kunnan visio, arvot ja strategiset päämäärät tyypillisesti 4–10 vuoden aikajänteellä. Strategia perustuu realistiseen arvioon kunnan taloudellisista ja toiminnallisista mahdollisuuksista.

Kuntastrategia ohjaa konkreettisesti kunnan päätöksentekoa. Se luo perustan vuosittaiselle talousarviolle ja -suunnitelmalle, toimenpiteille, investointiohjelmalle sekä palvelutuotannon kehittämiseksi. Strategiset päämäärät ja kärkihankkeet muutetaan mitattaviksi tavoitteiksi, jotka ohjaavat kunnan käytännön toimintaa ja resurssien kohdentamista. Kärkihankkeet ovat luonteeltaan sateenvarjoteemoja kunnan kehittämiselle ja sen toiminnalle.

Kuntastrategia toimii myös viestinnän ja vuoropuhelun välineenä. Se luo yhteistä ymmärrystä kunnan suunnasta kuntalaisille, luottamushenkilöille, henkilöstölle sekä yhteistyökumppaneille. Strategian toteutumista seurataan säännöllisesti, ja sitä päivitetään tarpeen mukaan toimintaympäristön muuttuessa tai merkittävien poliittisten linjausten yhteydessä.

Kuntastrategia on näin ollen kunnan keskeisin strateginen asiakirja, joka yhdistää pitkäjänteisen suunnittelun, demokraattisen päätöksenteon ja taloudellisen vastuullisuuden kunnan kehittämisessä.

Rantasalmen bränditarina

Rantasalmi on paikka, jossa järvet halkovat maisemaa ja vakaasti seisovat kuusikot kasvavat ja uudistuvat vuodesta ja sukupolvesta toiseen. Me olemme kestävää tekoa – niin ihmisinä kuin luonnoltammekin.

Täällä ihmiset tuntevat toisensa nimeltä – tai ainakin moikkaavat, jos ei muuta. Välittävä yhteisö on turvallinen kasvuympäristö koulutiellet ja aikuisuuteen. Mielekkyyttä arkeen tuovat monet harrastusmahdollisuudet ja kulttuuritarjonta.

Elämä Rantasalmella ei vaadi suuria eleitä tai selittelyjä. Täällä voi elää ja olla omana itsenään – istahtaa saunan jälkeen laiturinokkaan ja kiireettömyyteen miettimään, miten hyvältä elämä voikaan maistua. Vaikka

osaamme nauttia rauhasta hötkeylemättä, ei täällä tekeminen lopu – ja jos talkoita järjestetään, on paikalla aina riittävästi käsipareja!

Meillä on täällä kaikki tarvittava – on tilaa hengittää, kasvaa, rakentaa ja kehittyä. Uskallamme tehdä isoja päätöksiä luonnon ja yhteisön eteen, koska tiedämme tämän kantavan pitkälle. Meillä on pitkä historia ja tulevaisuus tehdään yhdessä.

Emme ole huudelleet menestystämme toreilla, mutta kyllähän sen meille tullessa aistii. Reseptimme on yksinkertainen – toimitaan yhdessä ja pidetään toisistamme ja meille tärkeästä ja rakkaasta paikasta huolta.

Tämä on Rantasalmi. Kestävä luonnostaan.

Rantasalmen arvot

Kestävä luonnostaan

Vaalimme luontoamme – sen uudistuvaa metsää, puhdasta vettä ja Linnansaaren jylhiä rantakallioita. Aktiivisuudella ja toimimalla oikein varmistamme, että luonnonrikkautemme ja elinvoimaisuutemme kestävät jatkossakin. Olemme säilyneet itsenäisenä jo vuosisatoja – me olemme kestäviä luonnostamme.

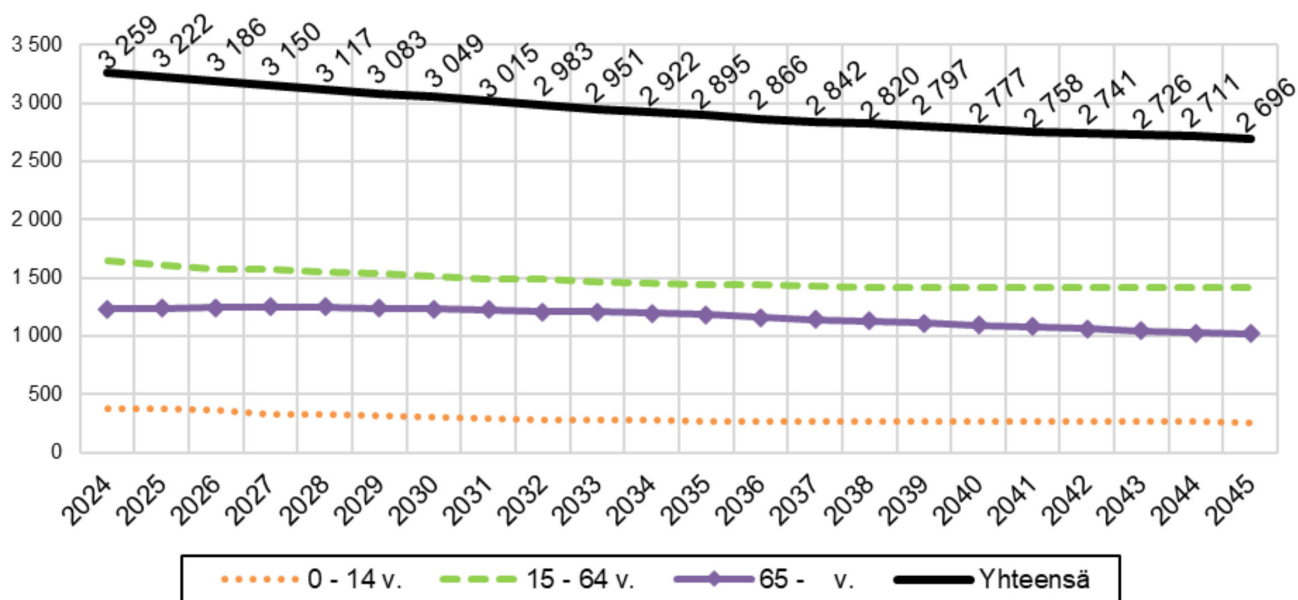
Onnekas yhteisöstään

Kyläyhteisössämme vallitsee erityinen yhteishenki, jonka ansiosta olemme enemmän. Meillä pääsee ja otetaan mukaan – toimimme toistemme ja yhteisen hyvän eteen. Olemme onnekkaita yhteisöstämme.

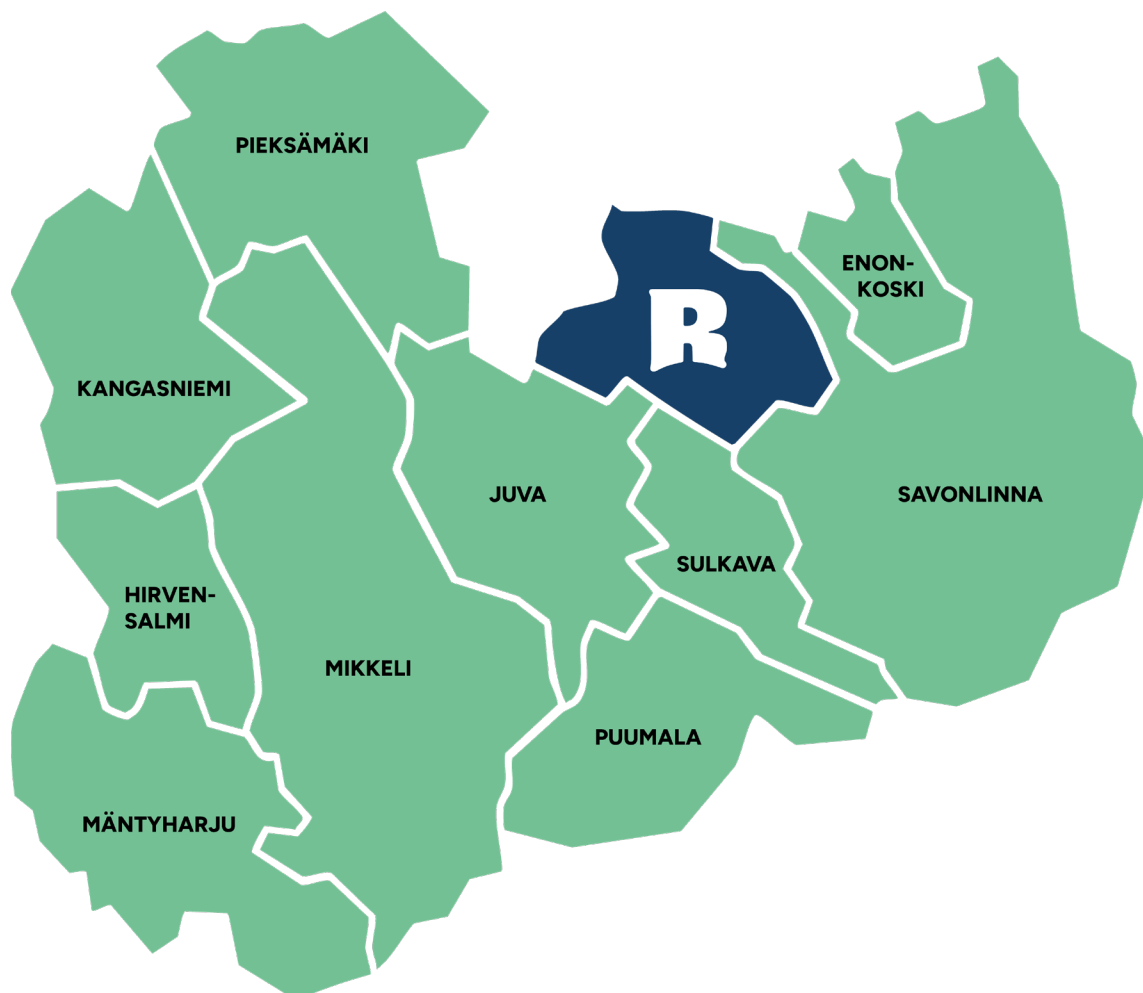
Idyllisesti elinvoimainen

Elämme keskellä maalaismaisemaa ja toimimme kestävästi teknologiaan ja innovaatioihin nojaten. Vastuullisesti kasvaen voimme elää hyvän elämän idyllissä, joka on turvallinen meille kaikille. Me olemme rantasalmelaisia ja kannattemme ylpeästi vahvaa perintöämme. Idyllisämme on elinvoimaa.

Väestökehitys ja ikärakenne (ennuste)

Lähde: Etelä-Savon maakuntaliitto / Väestöennuste 2024, Tilastokeskus, 1.1.2024 aluejako

Strategiset päämäärät

VISIO 2030

”Saimaan kunta – yhteisöllinen pioneeri, jossa rohkeat kokeilut, vastuullinen luontoyhteistyö ja vahva paikallistunne luovat hyvän elämän kaikille sukupolville.”

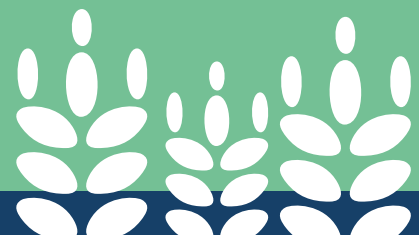
1. Monipuolinen elinkeinoelämä ja kokeileva kunta

TAVOITTEET

- Näkyvä ja erottuva kuntamarkkinointi
- Parannetaan yritysten toimintaedellytyksiä ja houkutellaan uusia yrityksiä.
- Edistetään kansainvälisten tulomuuttajien polkua kestävästi sekä etätyöläisten ja muuttajien asettautumista kuntaan.
- Mahdollistetaan uusia asumismuotoja maankäytön suunnittelussa.

KÄRKIHANKKEET

- **Teollisuusalueiden kehittäminen:**
Luodaan edellytykset uusille yritysinvestoinneille ja olemassa olevien yritysten kasvulle.
- **Matkailun edistäminen:**
Vahvistetaan norppa- ja Saimaa-mielikuvia yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

2. Laadukkaat kasvun ja oppimisen palvelut

TAVOITTEET

- Turvataan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen sekä kirjastopalveluiden laatu
- Lukiokoulutuksen ja vapaan sivistystyön palveluiden mahdollistaminen
- Harrastusmahdollisuuksien tarjoaminen yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa
- Edistetään nuorten hyvinvointia ja kasvua laadukkaalla, ennaltaehkäisevällä yksilöllä ja yhteisöllisyyttä tukevalla nuorisotyöllä.

KÄRKIHANKKEET

- **Koulukiinteistöjen kehittäminen:**
tiloiltaan oikean kokoiset ja modernit oppimisympäristöt, jotka vastaavat tulevaisuuden tarpeita ja mahdollistavat toimintojen yhdistämisen.

3. Energiaomavaraisuus ja toimiva infrastruktuuri

TAVOITTEET

- Puhtaiden energiaratkaisujen potentiaalin hyödyntäminen
- Pienempi kunnan hiilijalanjälki
- Lisätään kunnan käytössä olevien kiinteistöjen energiatehokkuutta
- Vaikutetaan aktiivisesti liikenne- ja tietoliikenneyhteyksien parantamiseen

KÄRKIHANKKEET

- Kiertotalouden kehittäminen ja sen mahdollisuuksien hyödyntäminen

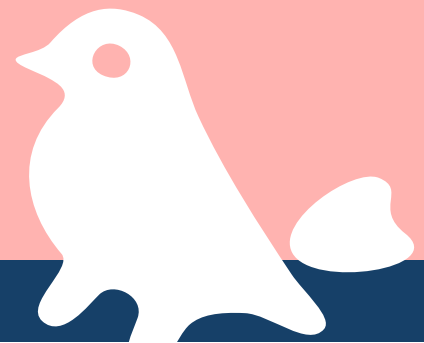
4. Aktiivinen ja osallistava kunta

TAVOITTEET

- Edistetään liikuntaa ja kulttuuria osana arjen hyvinvointia
- Mielenterveyden edistäminen ja ehkäisevä päihdetyö ovat keskeinen osa kunnan hyvinvointityötä.
- Vahvistetaan yhteisöllisyyttä ja kuntayhteisön osallisuutta ja sen kyvykkyyksiä
- Rakennetaan luottamusta avoimella ja saavutettavalla hallinnolla
- Vahvistetaan erityisesti nuorten ja ikäihmisten osallisuutta päätöksenteossa

KÄRKIHANKKEET

- Kehitetään uusiin rahoituslähteisiin perustuvaa sukupolvirahastoa kuntaan muuttavien nuorten perheiden tukemiseen.

5. Tasapainoinen kuntatalous

TAVOITTEET

- Positiivinen tilikauden tulos
- Velkamäärä keskitason alapuolella

Toteutusperiaatteet

Yleiset toteutusperiaatteet

Kunta alustana - mahdollistaja, ei kontrolloija

- Kunta toimii mahdollistajana ja tukee toimijoita ja kuntalaisia
- Rohkeat pilotit ja nopea oppiminen
- Tehdään yhdessä, ei yksin
- Kunta arvioi aktiivisesti tarkoituksenmukaista järjestämistapaa lakisääteisten ja itselleen ottamien tehtävien järjestämiseen itse tai muulla tavalla

Digitalisaatio ja teknologia

- Hyödynnetään digitaalisia ratkaisuja (ai, robotiikka) palveluiden kehittämisessä
- Tuetaan etätyömahdollisuuksia osana elinvoiman vahvistamista
- Kokeillaan rohkeasti uusia toimintamalleja

Rajoitus ja resurssit

- Haetaan aktiivisesti ulkopuolista rahoitusta (EU, valtio, muut)
- Priorisoidaan investoinnit strategisten päämäärien mukaisesti
- Kehitetään kustannustehokkaita yhteistyömalleja
- Kehitetään uusia rahoituslähteitä

Yhteistyö ja kumppanuudet

- Vahvistetaan seudullista yhteistyötä
- Osallistetaan asukkaat, yritykset ja järjestöt strategian toteuttamiseen
- Kolmannen sektorin kanssa kumppanuuksien kautta toteutettava yhteistyö

Kestävyys

- Huomioidaan vastuullisuus ja ympäristön kestävyys kaikessa toiminnassa
- Edistetään kiertotaloutta ja uusiutuvia energiaratkaisuja
- Hyödynnetään Saimaan ainutlaatuista luontoa vastuullisesti

Läpinäkyvyys ja viestintä

- Avoin viestintä
- Hyvä hallintov
- Arvojen mukainen toiminta
- "Jokainen on kuntamarkkinoija"

Kunnan omistajapolitiikka ja konserniohjaus

Osa tätä kuntastrategiaa on Rantasalmen kunnan omistajapoliittiset linjaukset, jonka kunnanvaltuusto käsittelee omana asiakirjanaan sekä linjauksia päivitetään tarvittaessa. Omistajapoliittiset linjaukset täydentävät ja ohjaavat konsernin toimintaa sekä täydentävät kunnan konserniohjetta ja tätä strategiaa.

Henkilöstöpolitiikka

Osa tätä kuntastrategiaa on Rantasalmen kunnan henkilöstöstrategia, jonka kunnanvaltuusto käsittelee omana asiakirjanaan sekä henkilöstöstrategiaa päivittää tarvittaessa.

Seuranta ja arviointi

Strategian toimeenpano talousarvioprosessin kautta

Kuntastrategian toteutuminen tapahtuu käytännössä vuosittaisten talousarvioiden ja -suunnitelmien kautta. Strategia näyttäytyy arjessa konkreettisina päätöksinä ja niiden toimeenpanona. Jokaiselle talousarviovuodelle määritellään strategisia päämääriä ja kärkihankkeita tukevat konkreettiset toimenpiteet, joille asetetaan selkeät vastuutahot, tarkka aikataulu, riittävät resurssit sekä mitattavat tavoitteet SMART-periaatteen mukaisesti.

Talousarviossa priorisoidaan investoinnit ja toimenpiteet strategisten päämäärien mukaisesti. Näin varmistetaan, että strategia ei jää paperille, vaan se ohjaa todellista resurssien kohdentamista ja toimintaa. Kunnan johto ja luottamushenkilöt arvioivat strategian toteutumista osana vuosittaista talousarvion seurantaa ja tilinpäätöskäsittelyä.

Strategiakauden aikana (2025–2030) jokainen vuotuinen talousarvio muodostaa askelman kohti vision 2030 toteutumista.

Tavoitteiden mittaaminen

Strategian toteutumista seurataan vuosittain valtuustokaudella 2025–2029. Kullakin päämäärälle ja kärkihankkeelle määritellään SMART-kriteerien mukaiset tavoitteet:

Tarkka	Määritelty selkeä tavoite.
Mitattava	Tavoitteelle on asetettava numeerinen tai muuten todennettava mittari. Esim. %-muutos, euromäärä, toteutunut toimenpide.
Saavutettavissa	Tavoitteen on oltava realistinen käytettävissä olevilla resursseilla.
Merkityksellinen	Tavoitteen on tuettava organisaation strategiaa tai talousarvion keskeisiä painopisteitä.
Aikataulutettu	Tavoitteelle on asetettava selkeä määräaika tai seurantaajakso.

Strategiset päämäärät

1. Monipuolinen elinkeinoelämä ja kokeileva kunta

Mittari	Tiedonlähde	Selite	Tavoite	Työmäärä
Yhteisöverotuotto	Verottaja	Yhteisöveron kehitys	+5 % vuosi (huomioidaan yhteisöveroprosentin muutos)	
Väestön kehitys	Väestötietojärjestelmä	Nettomäärä (tulomuutto - lähtömuutto)	Positiivinen tai 0	Automaattinen
Kuntamarkkinoinnin näkyvyys	www-sivujen ja some-kanavien analytiikka	Verkkosivujen kävijät + someseuraajat	+10 % vuosi	Automaattinen, kerran vuodessa

2. Laadukkaat kasvun ja oppimisen palvelut

Mittari	Tiedonlähde	Selite	Tavoite	Työmäärä
Muodollisesti pätevä henkilöstö (vakituiset, määräaikaist > 6kk)	Henkilöstötietojärjestelmä	Opetus- ja varhaiskasvatus- henkilöstön muodollinen pätevyys%	1	Automaattinen, kerran vuodessa
Oppilas- ja opiskelijatytyväisyys (koulu)	Kouluterveyskysely	Indikaattorit: 1. "Tuntee, että koulussa on turvallinen olo" 2. "Oppimiseen ja koulunkäyntiin tukea tarvinneista apua saaneet, erityisopettaja/ luokanvalvoja/ muu opettaja/ opinto- ohjaaja"	1	Valtakunnallinen kysely (joka toinen vuosi)
Asiakastyytyväisyys- kysely (varhaiskasvatus)	Oma vuosittainen kysely	Kokonaistyytyväisyys asteikolla 1-5	Keskiarvo $\geq 4,0$	1x vuodessa
Käyttäjäkysely (nuorten palvelut)	Oma vuosittainen kysely	Kokonaistyytyväisyys asteikolla 1-5	Keskiarvo $\geq 4,0$	Verkkokysely 1x vuodessa
Kirjastopalveluiden käyttö	Kirjaston tietojärjestelmä	Lainausten määrä asukasta kohti vuodessa	Valtakunnallinen tasolainaus/asukas	Automaattinen raportti

Strategiset päämäärät

3. Energiaomavaraisuus ja toimiva infrastruktuuri

Mittari	Tiedonlähde	Selite	Tavoite	Työmäärä
Energiankulutus	Energiamittarit/ sähkö ja kaukolämpö	kWh/m ² vuodessasähkö ja kaukolämpö(kunnan rakennukset)	-3 % vuodessa	Kulutus-raportointitkerran vuodessa
Tietoliikenne-yhteydet (edunvalvonta)	Traficom	Yli 100 Mbit/s saatavuus (% talouksista)	+10 %-yks. valtuustokaudella	Tilasto ilmaiseksi kerran vuodessa?
Kaavahankkeiden määrä	Hallinto	Vireillä olevat ja valmistuneet	Vähintään yksi vireillä oleva kaavahanke vuosittain	

4. Aktiivinen ja osallistava kunta

Mittari	Tiedonlähde	Selite	Tavoite	Työmäärä
Kuntalaisten osallistuminen	Kaikki kunnan tapahtumat ja tilaisuudet	Osallistujien lukumäärä vuodessa per tilaisuustyyppi (esim. hallinto, kulttuuri, kaavoitus)	Vähintään 15 % asukkaista	Yksinkertainen kirjanpito
Päätösten läpinäkyvyys	Hallinto	Toimielinten pöytäkirjojen julkaisuaika (vrk)	Keskimäärin alle 7 päivää	Automaattinen seuranta
Nuorten osallisuus	Hallinto	KASVO:n tekemien aloitteiden määrä vuodessa	Vähintään 2 aloitetta vuodessa	Yksinkertainen kirjanpito

5. Tasapainoinen kuntatalous

Mittari	Tiedonlähde	Selite	Tavoite	Työmäärä
Tilikauden tulos	Tilinpäätös	Tilikauden tulos euroa	Positiivinen joka vuosi	Automaattinen
Velkaantuneisuus	Tilinpäätös	Lainakanta €/asukas vuoden lopussa	Alle keskimääräisen €/asukas (kunta)	Automaattinen
Toimintakatteen riittävyys	Tilinpäätös	Vuosikate / poistot (%)	Yli 100 %	Automaattinen

Kärkihankkeet

1. Teollisuusalueiden kehittäminen

Mittari	Tiedonlähde	Selite	Tavoite	Työmäärä
Rakennusvalmiit tontit	Maa- ja metsätilat	Myyntikuntoisten tonttien määrä (kpl)	Vähintään 3 jatkuvasti saatavilla	Automaattinen, kerran vuodessa
Kuntaan tulleet toimitilakyselyt ja yritystonttikyselyt	Teollisuustilat, Elinvoima, Maa- ja metsätilat, Kiinteistöt	Kuntaan tulleet ja käsitellyt (eteenpäin ohjatut, neuvottelut)	12 kpl, joista neuvotteluihin johtaneita 50 %	Yksinkertainen kirjanpito

2. Matkailun edistäminen

Mittari	Tiedonlähde	Selite	Tavoite	Työmäärä
Majoitusvuorokaudet	Tilastokeskus / VisitFinland	Rekisteröidyt yöpymiset Rantasalmella vuodessa	+5 % vuosi	Automaattinen, ulkoinen tilasto
Matkailuyhteistyö	Matkailu	Yhteistyöhankkeiden määrä vuodessa	Vähintään 2 aktiivista vuodessa	Yksinkertainen kirjanpito
Matkailijoiden tyytyväisyys	Oma vuosittainen kysely	Keskiarvotyytyväisyys asteikolla 1–5	≥ 4,0	Automaattinen, kerran vuodessa

3. Koulukiinteistöjen kehittäminen

Mittari	Tiedonlähde	Selite	Tavoite	Työmäärä
Hankkeen virstanpylväät (hankesuunnitteluun perustuen)	Tekninen ja ympäristötoimiala	Saavutetut virstanpylväät vuodessa	Vähintään 1 per vuosi	Raportti

4. Sukupolvirahasto

Mittari	Tiedonlähde	Mittaus	Tavoite	Työmäärä
Rahaston perustaminen	Hallinto	Toteutusvaiheet: 1) Päätös, 2) Säännöt, 3) Pääoma, 4) Ensimmäinen hakemus	Kaikki 4 vaihetta valtuustokaudella	Yksinkertainen seuranta

**Strategiaa päivitetään
tarpeen mukaan
toimintaympäristön
muuttuessa. Kuntalaisilta
kerätään palautetta
säännöllisesti osana
seurantaa.**

RANTA SALMI

Kestävä luonnostaan